

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 284/09-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka o sťažnosti spoločnosti T., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sž 60/2007 z 2. decembra 2008 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti T., a. s., podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sž 60/2007 z 2. decembra 2008 porušené boli.
2. Zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sž 60/2007 z 2. decembra 2008 a vec v r a c i a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý uhradiť spoločnosti T., a. s., trovy právneho zastúpenia v sume 245,70 € (slovom dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. J. H., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 284/09-32 z 29. septembra 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť spoločnosti T., a. s., B. (ďalej len sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. J. H., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sž 60/2007 z 2. decembra 2008 (ďalej len „uznesenie z 2. decembra 2008“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 9. novembra 2005 Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) vydal rozhodnutie č. 1616/12/2005 (ďalej aj „rozhodnutie z 9. novembra 2005“), ktorým rozhodol o technickej špecifikácii zariadenia na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky v sieťach pre sťažovateľa. Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu rozklad, o ktorom úrad rozhodol rozhodnutím sp. zn. 35/01/2007 z 29. marca 2007 (ďalej len „rozhodnutie z 29. marca 2007“), ktorým napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Sťažovateľ podal 8. júna 2007 najvyššiemu súdu proti rozhodnutiam úradu z 29. marca 2007 a 9. novembra 2005 žalobu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorá bola zaevidovaná pod sp. zn. 5 Sž 60/2007.

V podanej žalobe sťažovateľ okrem iného namietal, že „rozhodnutia Úradu sa dotýkajú základných práv a slobôd, a to konkrétne vlastníckeho práva garantovaného čl. 20 Ústavy SR (a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru) a práva na podnikanie garantovaného čl. 35 Ústavy SR. Pokým 1. zmena Všeobecného povolenia stanovila povinnosť zabezpečiť zariadenie odpočívania a zaznamenávanie prevádzky v sieťach na vlastné náklady vo všeobecnej podobe, napadnuté rozhodnutia Úradu túto povinnosť stanovili v konkrétnej podobe t. j. s konkrétnym obsahom. Ako bolo uvedené, až nadobudnutím právoplatnosti napadnutých rozhodnutí Úradu totiž sťažovateľovi vznikla (i) povinnosť zabezpečiť na vlastné náklady určité konkrétne zariadenia (ii) povinnosť udržiavať tieto konkrétne zariadenia na vlastné náklady v nepretržitom prevádzkyschopnom stave a (iii) povinnosť znášať náklady na zabezpečenie pripojenia týchto konkrétnych zariadení do siete. Inými slovami povedané, priamym dôsledkom rozhodnutí Úradu bolo to, že sťažovateľ (i) nielen musel obstaráť konkrétny majetok za účelom odpočívania a zaznamenávania prevádzky v sieťach, ale aj to, že (ii) tento nemôže užívať, pretože ho používajú orgány štátu resp. orgány činné v trestnom konaní, je k nemu zbavený držby, pretože je umiestnený v priestoroch SIS, do ktorých pochopiteľne nemá prístup a v konečnom dôsledku aj to, že (iii) nemôže s majetkom disponovať, pretože by porušil povinnosť uloženú vo Všeobecnom povolení a v napadnutých rozhodnutiach.“.

Najvyšší súd uznesením z 2. decembra 2008 konanie o podanej žalobe sťažovateľa zastavil s odôvodnením, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie, ktorého vydanie závisí výlučne od posúdenia technického stavu veci, pričom jeho vydanie neznamena samo osebe právnu prekážku výkonu podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti, a preto je predmetné rozhodnutie rozhodnutím, ktoré v súlade s § 248 písm. b) OSP súdy nepreskúmavajú.

Sťažovateľ nesúhlasí so závermi najvyššieho súdu uvedenými v uznesení z 2. decembra 2009 a argumentuje okrem iného aj tým, že „Úrad v konaní neriešil len otázky týkajúce sa technického stavu, ale aj množstvo právnych otázok týkajúcich sa Ústavy SR, Dohovoru a T. Z obsahu napadnutých rozhodnutí Úradu je nakoniec úplne zrejmé, že

týmito otázkami sa zaoberal a snažil sa ich zodpovedať, hoci nesprávne. Možno dokonca tvrdiť, že otázky týkajúce sa technického stavu veci boli v podstate podružné, ale naopak ťažiskové boli právne otázky. Ako vyplýva z obsahu napadnutých rozhodnutí, Úrad predovšetkým riešil (i) otázku, či existuje zákonný poklad pre vydanie rozhodnutia o špecifikácii zariadenia na odpočúvanie a zaznamenávanie prevádzky v sieťach a (ii) či vzhľadom na princípy ochrany vlastníckeho práva vyplývajúce z čl. 20 Ústavy SR a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru a vzhľadom na dôsledky vydania rozhodnutí na základné práva a slobody sťažovateľa, je vôbec oprávnený o technickej špecifikácii rozhodnúť (iii) a ak áno, v akom rozsahu (otázka primeranosti). Navyše z obsahu podanej žaloby jednoznačne vyplynulo, že relevantné sú aj ďalšie právne otázky, a to predovšetkým otázka eurokonformného výkladu T.“

Z uvedeného vyplýva, že podľa sťažovateľa sa najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí vôbec nezaoberal otázkou, či sa rozhodnutia úradu z 9. novembra 2005 a 29. marca 2007 dotýkajú niektorého jeho základného práva, ktorého porušenie namieta, a otázku právnej kvalifikácie rozhodnutí úradu podľa § 248 OSP posúdil nesprávne, dokonca v rozpore s vlastnou judikatúrou.

Z toho vyplýva, že k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru malo dôjsť v dôsledku toho, že najvyšší súd uznesením z 2. decembra 2008 odmietol meritórne preskúmať z pohľadu zákonnosti a ústavnosti žalobu sťažovateľa, ktorou sa domáhal v súlade s čl. 46 ods. 2 ústavy preskúmania rozhodnutí orgánu verejnej správy, ktorými bol podľa neho ukrátený na svojich právach.

Na základe toho sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že

„1. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 5 Sž 60/2007 zo dňa 02. 12. 2008 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy SR a právo na spravodlivý proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že konanie o podanej žalobe zastavil bez vecného preskúmania napadnutého rozhodnutia.

2. *Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Sž 60/2007 zo dňa 02. 12. 2008 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.*

3. *Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“.*

Na základe výzvy ústavného súdu sa k predmetnej sťažnosti podaním z 9. novembra 2009 vyjadril najvyšší súd, ktorý vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol: *„Podľa sťažovateľa k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo v dôsledku toho, že sa Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 2. decembra 2008 vôbec nezaoberal otázkou, či sa rozhodnutia úradu z 9. novembra 2005 a 29. marca 2007 dotýkajú niektorého jeho základného práva, ktorého porušenie namieta, žalobu sťažovateľa teda odmietol meritórne preskúmať z pohľadu zákonnosti a ústavnosti a otázku právnej kvalifikácie rozhodnutí úradu podľa § 248 OSP posúdil súd nesprávne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto v stručnosti rekapituluje svoje závery vzťahujúce sa k takto formulovanej námietke ústavného charakteru.*

Podľa odôvodnenia uznesenia súd sa ako prvou zaoberal otázkou, či sú splnené procesné podmienky na toto konanie. Podľa napadnutého rozhodnutia schválil správny orgán podľa § 13 ods. 2 písm. j) zákona o elektronických komunikáciách technickú špecifikáciu zariadenia na odpočúvanie a zaznamenávanie prevádzky v sieti podniku T., ktorá je podľa výroku neoddeliteľnou súčasťou tohto rozhodnutia ako jeho príloha. Správny orgán pri vydávaní tohto rozhodnutia vychádzal z predchádzajúceho rozhodnutia vydaného dňa 27. 9. 2005 - 1. zmeny Všeobecného povolenia č. I/2005, v ktorom okrem iného určil povinnosť podniku zabezpečiť zariadenia na odpočúvanie a zaznamenávanie prevádzky v sieťach pre orgán štátu alebo orgán činný v trestnom konaní zaobstaraním týchto zariadení a ich udržiavaním v nepretržitom prevádzkyschopnom stave na vlastné náklady. Podnik bol povinný zabezpečiť pripojenie týchto zariadení na vlastné náklady a technickú špecifikáciu podľa § 13 ods. 2 písm. j) zákona o elektronických komunikáciách schválil úrad.

Nesporné teda bolo, že napadnuté rozhodnutie je iba schválením technickej špecifikácie, pričom k uloženiu povinností došlo iným rozhodnutím, ktorého zákonnosť v tomto konaní súd neskúmal, pretože ako vyplynulo zo žaloby, k prejednávaniu námietok žalobcu už došlo v konaní č. 5 Sž 99/2005.

Vychádzajúc z uvedeného súd nemohol posúdiť napadnuté rozhodnutie inak, než ako rozhodnutie podľa § 248 písm. b/ O. s. p., ktorého vydanie záviselo výlučne od posúdenia technického stavu vecí, a keďže samé osebe neznamenal právnou prekážku výkonu podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti, súd nemal dôvod preskúmať toto rozhodnutie a zaoberať sa dôvodmi jeho nezákonnosti, alebo dôvodmi nezákonnosti iného rozhodnutia, od ktorého (vtedy platného) sa napadnuté rozhodnutie odvíjalo. V súlade s uvedeným preto súd konanie podľa § 250d ods. 3 O. s. p. zastavil.

Z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky teda dostatočne jasne vyplýva, na základe akých právnych skutočností súd posúdil návrh žalobcu na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného, zrušenie rozhodnutia. Toto rozhodnutie najvyšší súd považuje za správne.

V nadväznosti na prípadné zmeny, ku ktorým po vydaní predmetného uznesenia došlo, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o predmetnej ústavnej sťažnosti navrhovateľa ponecháva na úvahu Ústavnému súdu Slovenskej republiky.“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania zo svojej rozhodovacej činnosti, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tieto skutočnosti relevantné na rozhodnutie v tejto veci:

Úrad vydal 27. septembra 2005 zmenu všeobecného povolenia, ktorou s účinnosťou od 10. októbra 2005 zmenil podmienky poskytovania telekomunikačných služieb na území Slovenskej republiky.

Sťažovateľ napadol rozhodnutie úradu z 27. septembra 2005 na ústavnom súde sťažnosťou podanou 9. decembra 2005, v ktorej namietal, že úrad vydal uvedené rozhodnutie bez toho, aby 60 dní pred predpokladaným vyhlásením zmeny zverejnil jeho návrh s výzvou na predloženie pripomienok, ako aj s údajom, v akej lehote ich možno uplatniť.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa uznesením sp. zn. III. ÚS 80/06 z 8. marca 2006 odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie z dôvodu, že namietaný postup telekomunikačného úradu možno pred podaním sťažnosti ústavnému súdu namietať na všeobecnom súde, pretože sa týka možného porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa. Túto právomoc nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom. V uznesení sp. zn. III. ÚS 80/06 z 8. marca 2006 ústavný súd okrem iného uviedol: „... s prihliadnutím na znenie čl. 42 ods. 2 ústavy (správne mal byť uvedený zrejme čl. 46 ods. 2 ústavy, pozn.) ústavný súd dospel k záveru, že aj keď sa na dané konanie (vydanie všeobecného povolenia) podľa ustanovenia § 72 ods. 2 písm. b) zákona o elektronických komunikáciách nevzťahujú predpisy o správnom konaní, tento postup telekomunikačného úradu možno pred podaním sťažnosti ústavnému súdu namietať na všeobecnom súde, pretože sa týka možného porušenia základných práv a slobôd sťažovateľky. Túto právomoc nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom.“

Na základe uvedeného sťažovateľ podal žalobu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, konanie o ktorej najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Sž 99/2005 z 25. januára 2007 (ďalej aj „uznesenie z 25. januára 2007“ alebo „rozhodnutie vo veci zmeny všeobecného povolenia“) zastavil z dôvodu, že nepodlieha prieskumu správnym súdom v rámci správneho súdnictva. Predmetné uznesenie najvyššieho súdu bolo strane sťažovateľa doručené 31. mája 2007.

Sťažovateľ následne podal sťažnosť na ústavnom súde, v ktorej namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sž 99/2005 z 25. januára 2007. Ústavný súd v predmetnej veci nálezom č. k. I. ÚS 354/08-50 z 22. januára 2009 vyslovil porušenie v sťažnosti označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu a súčasne toto uznesenie zrušil.

Úrad 9. novembra 2005 vydal rozhodnutie, ktorým rozhodol o technickej špecifikácii zariadenia na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky v sieťach pre

sťažovateľa. Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu rozklad, o ktorom úrad rozhodol rozhodnutím z 29. marca 2007, ktorým napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Sťažovateľ podal 8. júna 2007 najvyššiemu súdu proti rozhodnutiu úradu z 29. marca 2007 a rozhodnutiu úradu z 9. novembra 2005 žalobu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorá bola zaevidovaná pod sp. zn. 5 SŽ 60/2007.

Najvyšší súd uznesením z 2. decembra 2008 konanie o podanej žalobe sťažovateľa zastavil s odôvodnením, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie, ktorého vydanie závisí výlučne od posúdenia technického stavu veci, pričom jeho vydanie neznamená samo osebe právnu prekážku výkonu podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti, a preto je predmetné rozhodnutie rozhodnutím, ktoré v súlade s § 248 písm. b) OSP súdy nepreskúmajú.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spravodlivosti.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2, čl. 152 ods. 4).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené

závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K porušeniu uvedených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že sa najvyšší súd v uznesení z 2. decembra 2008 vôbec nezaoberal otázkou, či sa rozhodnutia úradu z 29. marca 2007 a 9. novembra 2005 dotýkajú jeho základných práv, ktorých porušenie v uvedenom konaní namietal (predovšetkým porušenie základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy), a taktiež tým, že najvyšší súd podľa neho nesprávne a v rozpore so svojou judikatúrou posúdil otázku právnej kvalifikácie rozhodnutí úradu podľa § 248 OSP.

Ústavný súd obdobne ako v predchádzajúcich svojich rozhodnutiach (napr. II. ÚS 50/01, I. ÚS 354/08 a pod.) pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa predovšetkým zobral do úvahy, že namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu, ktoré je v demokratickej spoločnosti natoľko závažné, že pri jeho výkone neprichádzajú do úvahy (zo strany súdov) ani jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca popretie. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu, t. j. aj práva na prístup k súdu podľa ústavného súdu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení príslušných procesných predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy.

Podstatnou pre rozhodnutie v tejto veci bola otázka, či sa najvyšší súd v napadnutom konaní mal dôvod zaoberať argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa porušenia jeho

základných práv rozhodnutiami úradu, pokiaľ ním žalobou napadnuté rozhodnutie úradu mohlo byť podriadené pod ustanovenie § 248 OSP, t. j. týkalo sa rozhodnutia správneho orgánu, ktoré je ex lege vylúčené zo súdneho prieskumu.

Podľa § 248 písm. b) OSP súdy nepreskúmajú rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy osebe neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti.

Zo skutkového stavu popísaného v čl. II sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ sa ochrany svojich práv domáhal už v konaní vedenom pod sp. zn. 5 SŽ 99/2005, t. j. v konaní o preskúmaní rozhodnutia úradu o zmene všeobecných podmienok. Predmetné konanie bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 SŽ 99/2005 z 25. januára 2007 zastavené, pretože v danom prípade sťažovateľ vo svojom návrhu žiadal o preskúmanie rozhodnutia, ktoré nemá charakter individuálneho správneho aktu, a preto nepodlieha súdnemu prieskumu.

Následne bolo úradom vydané rozhodnutie z 9. novembra 2005, ktorým rozhodol o technickej špecifikácii zariadenia na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky v sieťach pre sťažovateľa, ktoré sa odvíjalo od rozhodnutia úradu o zmene všeobecných podmienok. Toto rozhodnutie bolo úradom na základe rozkladu podaného sťažovateľom potvrdené rozhodnutím z 29. marca 2007.

Skutočnosť, že najvyšší súd konanie o návrhu sťažovateľa na preskúmanie rozhodnutia úradu o zmene všeobecných podmienok zastavil, t. j. predmetná vec nebola najvyšším súdom meritórne preskúmaná a rozhodnutá, bola najvyššiemu súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 SŽ 60/2007 známa nielen z jeho rozhodovacej činnosti, ale i zo žaloby podanej sťažovateľom v predmetnej veci, v ktorej dôsledne zopakoval svoju argumentáciu týkajúcu sa porušenia jeho základných práv rozhodnutiami úradu a taktiež poukázal na skutočnosť, že najvyšší súd sa v konaní vedenom pod sp. zn. 5 SŽ 99/2005 jeho argumentáciou nezaoberal.

Následný postup najvyššieho súdu v tomto konaní a jeho uznesenie z 2. decembra 2008 by mohli byť podľa ústavného súdu z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné len v prípade, ak by o namietanom porušení základných práv sťažovateľa v predmetnej veci už rozhodol nezávislý a nestranný súd.

V čase rozhodovania najvyššieho súdu v tejto veci však rozhodnutie nezávislého a nestranného súdu o sťažovateľom namietanom porušení jeho základných práv neexistovalo, ba čo viac, najvyšší súd sa v konaní o rozhodnutí, ktoré založilo povinnosť sťažovateľa zadovážiť odpočívacie zariadenie (konanie vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Sž 99/2005), argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa porušenia jeho základných práv rozhodnutiami úradu odmietol zaoberať. Sťažovateľovi v predmetnom konaní teda nezostala iná možnosť, len predložiť svoju argumentáciu opätovne podaním návrhu na preskúmanie rozhodnutia úradu z 29. marca 2007 v spojení s rozhodnutím z 9. novembra 2005 oprávnené sa domnievajú, že vzhľadom na obsah odôvodnenia uznesenia sp. zn. 5 Sž 99/2005 z 25. januára 2009 tentoraz bude v uvedenom konaní jeho argumentácia týkajúca sa porušenia jeho základných práv preskúmaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý o nej aj rozhodne.

Najvyšší súd sa však v konaní o podanej žalobe vedenej pod sp. zn. 5 Sž 60/2007 opätovne odmietol zaoberať otázkou porušenia základných práv sťažovateľa napadnutým rozhodnutím, čo vo svojich dôsledkoch znamenalo odmietnutie preskúmania tejto otázky nezávislým a nestranným súdom, napriek tomu, že v predmetnej veci už sťažovateľ nemal možnosť využiť ďalší opravný prostriedok, prostredníctvom ktorého by dosiahol preskúmanie zákonnosti jeho rozhodnutia pred všeobecným súdom.

Sťažovateľ správne vo svojej sťažnosti poukázal na judikatúru ústavného súdu, ktorý už v rámci svojho nálezu sp. zn. II. ÚS 50/01 vyslovil, že samotný druh, resp. formálne označenie rozhodnutia správneho orgánu nemôžu byť samo osebe jediným a rozhodujúcim dôvodom na odmietnutie jeho súdneho preskúmavania, pretože ústavne súladný výklad ustanovenia § 248 OSP vyžaduje, aby súd zisťoval, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom súčasne nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd. Nie je totiž vylúčené, že by

sa aj rozhodnutia uvedené v § 248 OSP nemohli dotýkať, či dokonca porušovať základné práva alebo slobody. Základnému právu uvedenému v čl. 46 ods. 2 ústavy preto zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého hodnotí nielen formálne znaky rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúvanie, ale aj to, či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal niektorý z týchto prvkov, zakladá porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy.

Z uvedeného vyplýva, že napriek tomu, že žalobu sťažovateľa v tejto veci by za iných okolností (ak by najvyšší súd vecne posúdil sťažovateľom označené práva v rámci súdneho prieskumu rozhodnutia úradu o zmene všeobecných podmienok) bolo možné podriaďiť pod ustanovenie § 248 písm. b) OSP a vylúčiť ju zo súdneho prieskumu, v okolnostiach danej veci, keď sťažovateľovi v predmetnej veci nebola dovtedy poskytnutá ochrana ním označených práv, ktorých porušenie namietal, a nemal už ani ďalšiu možnosť využiť iný účinný prostriedok nápravy v záujme ochrany svojich základných práv pred všeobecným súdom, takýto postup najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu nebol namieste. V záujme ochrany základných práv sťažovateľa v uvedenom konaní bolo povinnosťou najvyššieho súdu uprednostniť dôsledné uplatnenie čl. 46 ods. 2 ústavy, t. j. práva sťažovateľa na preskúvanie rozhodnutia týkajúceho sa jeho základných práv a slobôd nezávislým a nestranným súdom.

S prihliadnutím na okolnosti uvedenej veci bolo podľa ústavného súdu v predmetnom konaní povinnosťou najvyššieho súdu nielen zaoberať sa argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa porušenia jeho základných práv, ale aj sa s ňou v rámci odôvodnenia rozhodnutia riadne vysporiadať.

Vzhľadom na uvedené možno podľa ústavného súdu konštatovať, že uvedeným uznesením najvyššieho súdu z 2. decembra 2008 došlo k porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 (čl. 127 ods. 1 ústavy, pozn.), a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 (čl. 127 ods. 1 ústavy, pozn.) vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1 (čl. 127 ods. 1 ústavy, pozn.), obnovil stav pred porušením.

Keďže napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sž 60/2007 z 2. decembra 2008 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd toto uznesenie zrušil (čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 v spojení s podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 354/08 z 22. januára 2009 bolo zrušené rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sž 99/2005 z 5. januára 2007 a vec bola vrátená späť na najvyšší súd, ktorý medzičasom, ako to vyplýva aj zo sťažnosti sťažovateľa v predmetnej veci, vydal rozhodnutie sp. zn. 1 Sž 89/2005 z 29. apríla 2008. Vzhľadom na uvedené bude potrebné, aby najvyšší súd v predmetnom konaní postupoval na základe týchto nových okolností.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním advokátom v konaní pred ústavným súdom. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení

neskorších predpisov, a to každý úkon po 115,90 €, k tomu 2 x 6,95 € režijný paušál (§ 16 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 245,70 €.

Ústavný súd sťažovateľovi priznal náhradu trov konania vypočítanú podľa platnej právnej úpravy spolu v sume 245,70 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2009